

ქართული ენის სწავლების ასპექტები არაქართულენოვანთათვის

გვენეტაძე გურამ

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი

<https://doi.org/10.52340/idw.2021.536>

აბსტრაქტი. სტუდენტთა სოციალიზაცია, მათი ჯეროვნად მომზადება პროფესიული საქმიანობისადმი ზუსტად შეესატყვისება ბოლონის პროცესის სულისკვეთებას. ამიტომაც გავიხადეთ იგი ჩვენი სასწავლო პროცესის ფუნდამენტად. გარდა ამისა, აღნიშნულ საქმიანობას გვაკლავს ჩვენი გამაღებელი სწრაფვა ევროატლანტიკურ სივრცეში ინტეგრირებისათვის. ამიტომაც სრულიად გასაგებია, რომ უკვე დავამკვიდრეთ ახალი სამეცნიერო დარგი კომუნიკოლოგია, რომელსაც მყარი საფუძველი ჩაუყარეს გამოჩენილმა მეცნიერებმა, როგორებიც არიან სტუ პროფესორები: თემურ ჯაგოდნიშვილი და ივანე ჯაგოდნიშვილი. მათ მიერ გამოცემული წიგნები: „ვერბალური კომუნიკაცია“, „წერიტი და ზეპირი კომუნიკაცია“, „აკადემიური წერა“ თუ სხვა სახელმძღვანელოები ევროპელი და რუსი ტექსტოლოგების ნაშრომებთან წილნაყარია, სადაც ავტორთა კონცეფციები, მიგნებები და ხერხები მალამეცნიერულ დონეზე ამკვიდრებენ თანამედროვეობის მოთხოვნებს.

ქართული ენის სწავლებაში დიდ ყურადღებას ვაქცევთ არაქართულენოვანთა სპეციფიკური ელემენტების მომარჯვებას, როგორცაა ენის განვითარების გზათა დადგენა და მერე მისი მართვა, ენის პრესტიჟის საკითხის გარკვევა, მისი როლის დაზუსტება ეროვნულობის განსაზღვრაში, მართებული ენობრივი პოლიტიკის მოდელების მოძიება და დამკვიდრება.

საკვანძო სიტყვები: განათლება, ინტეგრირება, ასპექტი, კომუნიკაცია, შეფასება.

ქართულ ენაში მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელიც საქართველოს პრეზიდენტის და განათლების სამინისტროს მიერ არის ინიცირებული, დიდმნიშვნელოვანი სახელმწიფოებრივი პოლიტიკის რეალიზებას ემსახურება. ესაა საქართველოს არაქართული მოსახლეობის – ეთნიკური აზერბაიჯანელების, აფხაზების, ოსების, სომხების ქართულ საზოგადოებაში ინტეგრირების ხელშეწყობა მათთვის ქართულის, როგორც სახელმწიფო ენის, B2. დონეზე შესწავლის გზით.

პროგრამა ითვალისწინებს ქართული ენის გრამატიკული კატეგორიების მეშვეობით მის ბუნებაში გარკვევას, სამეტყველო ჩვევების (თხრობა, მოსმენა, გააზრება, გაცნობიერება, წერა, კითხვა) შეძენას იმ დონეზე, რომ პროგრამის კურსდამთავრებულმა შემდეგში შეძლოს საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში საბაკალავრო განათლების მიღება ქართულ ენაზე. ამ მიზნით პროგრამა სთავაზობს სტუ ტექნიკური დარგების ფუნქციური (პროფესიული) ლექსიკა-ფრაზეოლოგიის არჩევით კურსებს (ასეთი კურსები რაოდენობით 12 დარგობრივ ლექსიკა-ფრაზეოლოგიის სილაბუსებს შეიცავს).

თანამედროვე განათლების მოთხოვნათა გათვალისწინებით, „ქართული ენის სახელმწიფო პროგრამა“ ემყარება დისციპლინათმორისი სწავლების პრინციპს, გრამატიკა-სტილისტიკის, დარგობრივ ლექსიკა-ფრაზეოლოგიასთან ერთად, ისწავლება ისეთი მულტიდისციპლინები, როგორცაა: ლინგვოქვეყანათმცოდნეობა და ტოლერანტობა და მრავალფეროვნება. ამ სასწავლო კურსებით სტუდენტები ეცნობიან საქართველოს – მის ისტორიას, გეოგრაფიას, კულტურის ელემენტებს, მენტალობას და ა.შ. ამით კი წყდება კიდევ

ერთი მნიშვნელოვანი ამოცანა – კრეატიული პოტენციალის განვითარებისათვის ხელშეწყობა, რაც თანამედროვე განათლების ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენს. სწორედ აღნიშნული პოტენციალის განვითარების მხარდაჭერა მიმართა ჩემი, როგორც ასისტენტ-პროფესორის, პედაგოგიური საქმიანობის მთავარ ამოცანად, რადგან კარგად მესმის, რომ თანამედროვეობა განსხვავებულ მოთხოვნებს უყენებს კურსდამთავრებულს – აღარ აქვს დიდი მნიშვნელობა დაგროვილ ცოდნას. მნიშვნელობას იძენს ახალ გარემოსთან, მოთხოვნებთან ადაპტირების უნარი. ეს კი საბაზო განათლების კრეატიულ განვითარება-გაღრმავებას საჭიროებს. სწორედ ამ მიმართულებით იქნება წარმართული ჩემი პედაგოგიური საქმიანობა.

საგანმანათლებლო კურსის - „ქართული ენის სწავლების პრაქტიკული კურსის“ ძირითად მიზნად შემდეგს მოვიზარებ:

ა) უმაღლესი განათლების სისტემაში მიმდინარე სასწავლო-საგანმანათლებლო პროცესების, სტუდენტების სოციალიზაციის, პროფესიული სრულყოფის ბოლონის პროცესთან თავსებადობის გზების მოძიებას;

ბ) დღევანდელი მოთხოვნების შესაბამისად გამართული ქართულით მოსაუბრე, ქართული წერა-კითხვის კარგად მცოდნე, ქართველი ერის სულიერ კულტურას ნაზიარები სპეციალისტების მომზადება, რაც სავსებით შეესატყვისება „ქართული ენის სახელმწიფო პროგრამის“, ჩვენი სახელმწიფოებრივი, საზოგადოებრივი და სულიერი ცხოვრების ამ მამოძრავებელი ორიენტირის მოთხოვნებს.

გ) ნებისმიერი უცხოენოვანი კულტურული ფენომენის შეცნობა შეუძლებელია მხოლოდ ამ ფენომენის გამომხატველი ეროვნული ენის გრამატიკული სტრუქტურების დაუფლებით. აუცილებელია ეროვნული ენის ხიბლის, მისი არსის აღქმა ამ ენის მატარებელი ხალხის მხატვრული ლიტერატურის გაცნობა-შესწავლით, ვინაიდან თვით ეს ენაც, მისი ლექსიკური სიმდიდრეც უწინარესად ამ ენაზე შექმნილ სამწერლო ძეგლებშია დაუნჯებული;

დ) სწავლების თანამედროვე თეორიების, სწავლების მოტივაციის არსის, ლექტორისა და სტუდენტის ურთიერთობის პედაგოგიურ-ფსიქოლოგიური ფაქტორებისა და ინკლუზიური განათლების თავისებურებების სწავლება უნდა იყოს ჩვენი საქმიანობის განმსაზღვრელი მოტივაცია.

საგანმანათლებლო-პედაგოგიური სისტემის დღევანდელი მოთხოვნების გათვალისწინებით, სასწავლო-აღმზრდელობით სისტემაზე ყურადღება ევროატლანტიკურ სივრცეში ჩვენმა ინტეგრირების ამოცანებმა, თანამედროვე ცივილიზაციის უმთავრესმა ღირებულებებმა, ინფორმაციისა და კომუნიკაციის საზღვრების უაღრესმა გაფართოებამ განაპირობა.

სწავლების მრავალგანზომილებიანი და დინამიკური ხასიათი, მეთოდოლოგიური სრულფასოვნება და მრავალფეროვნება ნაცადი გზაა სასურველი შედეგის მისაღწევად.

ბენჯამინ ბლუმისა და მისი კოლეგების მიერ შემუშავებული ნაშრომი „საგანმანათლებლო მიზნების ტაქსონომია“, რომელიც დღევანდელი მოთხოვნებს საოცრად მიესადაგება და პასუხობს, სასწავლო-საგანმანათლებლო სისტემის სრულყოფის, მეცნიერული თუ ლოგიკური აზროვნების გამორჩეული გზამკვლევაა. ის მრავალმხრივ უწყობს ხელს სტუდენტი-ახალგაზრდობის უნარ-ჩვევებს საუნივერსიტეტო დისციპლინების უკეთ დაუფლება-ათვისებაში, რაც ჩვენი სასწავლო სისტემის მაგისტრალური ხაზია.

ლექციაზე მოსმენილი მასალა ხომ მთლიანი ცოდნის სისტემად ყალიბდება, რაც მიმართულია სტუდენტის დამოუკიდებელი აზროვნების, ანალიზისა და დასკვნების გაკეთების, მისი ინდივიდუალური თვისებების გამომჟღავნების, წიგნისა და სხვა საინფორმაციო წყაროებისადმი წვდომის სურვილის სრულყოფისათვის. ყოველივე ზემოხსენებული კი ახალგაზრდობის მზარდი განათლების ანალიზისა და დასკვნების გაკეთების, სტიმულირებისა თუ სრულქმნის შესანიშნავი საშუალებაა.

სასწავლო-შემეცნებითი და შემოქმედებითი ხერხების ერთობლიობა, რაც პრობლემის გადაწყვეტის საშუალებას იძლევა, სტუდენტის ინდივიდუალური გამიზნულობა, დამოუკიდებელი მოქმედებისაგან მიღებული შედეგები ყოველთვის ეფექტიანად

წარმოჩინდება სწავლებისა თუ პრეზენტაციის პირობებში.

სწავლების მრავალგანზომილებიანი და დინამიკური ხასიათი, მეთოდოლოგიური სრულფასოვნება და მრავალფეროვნება ნაცადი გზაა სასურველი შედეგის მისაღწევად, თუ გავითვალისწინებთ ბრძენთა შეგონებას: „მეცნიერები მოციქულთა მემკვიდრენი არიანო“, ამისდა კვალობაზე, მომავალი თაობის აღზრდა რადგან ვიტვირთეთ, ვალდებულნიც ვართ, გზა გავუკვლიოთ მათს აზროვნებასა და სულიერი განვითარების ფენომენს.

გასათვალისწინებელია და ყურადსაღები ნ. მარის სიტყვები: „ქართველებს ის უპირატესობა ჰქონდათ, რომ ისინი სხვებზე (ანუ ევროპელებზე) ადრე ეწაფებოდნენ ხოლმე საფილოსოფიო აზრის ყოველს უახლესს მიმართულებას და იმ დროისათვის სამაგალითო სამეცნიერო მეთოდებით აღჭურვილნი პირდაპირ ბერძნული დედნების შესწავლაზე ამყარებდნენ თავიანთ ნაყოფიერ მუშაობას“¹⁸.

ევროატლანტიკურ სივრცეში ინტეგრირებისათვის ჩვენი გამალებული სწრაფვიდან გამომდინარე, სრულიად გასაგებია, რატომ დავამკვიდრეთ ახალი სამეცნიერო დარგი - კომუნიკოლოგია, ამ დისციპლინის დაფუძნება XIX საუკუნეში მოხდა, მაგრამ მან საოცრად გაშალა ფრთები კომპიუტერული ტექნოლოგიების დამკვიდრებასთან ერთად. მანამდე ეს მეცნიერული მიმართულება პიროვნულ ვიწრო წრეს არ გასცილებია, მოგვიანებით კი წინამორბედ მეცნიერთა კვალდაკვალ ჩამოყალიბდა. ტექსტზე მუშაობის დიდი გამოცდილება ჰქონდა ბევრ მკვლევარს და მეცნიერულ მიმართულებად - ტექსტოლოგიად ჩამოყალიბეს კორნელი კეკელიძემ, გიორგი წერეთელმა, აკაკი შანიძემ, გიორგი ახვლედიანმა, პროკლე კეკელიძემ, იუზა ეგენიძემ და სხვებმა, რომელთა მიერ დამკვიდრებული ფილოლოგიური მიმართულება დღეს უმაღლეს რანგშია აყვანილი „წერითი და ზეპირი კომუნიკაციების“ წიგნის ავტორების - თემურ და ივანე ჯაგოდნიშვილების მიერ. ნიშანდობლივია, რომ სწორმეტყველების შესწავლა ჩვენში XX ს-ის 70-იანი წლებიდან დაიწყო და საკმაოდ შთამბეჭდავი შედეგი იქნა მოპოვებული“.¹⁹ კომუნიკოლოგიის - როგორც მეცნიერული მიმართულების - განვითარებაში დიდი წვლილის შემტანია ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი მამუკა შელეგია.

ტექსტზე მუშაობის პრობლემატური საკითხის გამარტივება სწორედ საგანმანათლებლო სივრცეში შემოტანილმა სიახლემ - კომუნიკოლოგიამ - გახადა შესაძლებელი. თუ ადრე - მავანი ავტორის ტექსტზე სუბიექტური შეხედულებების გამომხატველი აზრის შექმნა იყო აუცილებელი, დღეს ტექსტის ლინგვისტიკამ სკოლებში შეაღწია და მან სულ სხვა, გამორჩეული ადგილი დაიმკვიდრა.

ჩვენი ღირსეული წინაპრები ინდურ-ტიბეტური კულტურის შესანიშნავი მცოდნენი იყვნენ. ამაზე ძველი ქართული წერილობითი თუ ზეპირგადმოცემები მეტყველებენ. მათ გარკვეულწილად დიდი დადებითი როლი შეასრულეს ქართული კულტურის განვითარებაში.

წარმართობასაც დადებითი როლი აქვს მიკუთვნებული ქართული კულტურის წინსვლა-განვითარებაში. მრავალმერთიანობა და ანიმაციები ხომ ბუნების ამა თუ იმ ძალას და სტიქიონს გამოხატავს. სტიქიონთა მრავალფეროვნება და დინამიკურობა არის ქართული ქორეოგრაფიისა და კულტურის სათავე. საგულისხმოა ის ფაქტიც, რომ ამ დროისათვის განსაკუთრებული ადგილი მნათობთა თაყვანისცემას ეჭირა, რაც ქართველთა ასტრონომიული ცნობიერების სათავედ შეიძლება ჩაითვალოს. ალბათ, შემთხვევითიც არაა, როცა გელათის მონასტერში ქართველებს თავისებური ტელესკოპი ჰქონდათ და ციურ სხეულებსა თუ სხვადასხვა ბუნებრივ მოვლენებზე დაკვირვებას აწარმოებდნენ.

სხვადასხვა ერებთან ურთიერთობა და მრავალმერთიანობა საქართველოს გარესამყაროსთან ურთიერთობის გაღრმავებას უწყობდა ხელს. ხანგრძლივად და ინტენსიურად მიმდინარეობდა სხვადასხვა კულტურათა ურთიერთგამდიდრების პროცესი. სწორედ ამ მხრივ იძლევა მეტად მდიდარ მასალას ქართული ენის ლექსიკური ფონდი, მათ

¹⁸ ივ. ჯავახიშვილი, „ქართველი ერის ისტორია“, ტ. 11. 1983წ., გვ.301.

¹⁹ თ. ჯაგოდნიშვილი, ივ. ჯაგოდნიშვილი, „კომუნიკატორის ენობრივი პიროვნება“, 2017წ., გვ. 27.

შორის, ქართული ტოპონიმის, ფოლკლორი და ეთნოგრაფია.

ქრისტიანობამ საქართველოში ბევრ კულტურულ ინიციატივას დაუდო სათავე, რომელთაგან ყველაზე მნიშვნელოვანი საღვთო წერილისა და ლიტურგიის ქართულ ენაზე ამტკიცებლბაა. ყოველივე ამის დამსახურებაა ქართული ენის გამდიდრება-დახვეწა. ყოველივე ზემოხსენებულს კი ქრისტიანული მწერლობის წარმოშობა და აღმავლობა მოჰყვა. გასათვალისწინებელია თვალსაზრისი, რომ ყოველივე ეს ქრისტიანობამდეც არსებობდა, რომ ქართული ანბანი ძვ. წ. III ს-ში მოღვაწე ქართლის პირველი მეფის, ფარნავაზის, კულტურული ნაღვაწის (რეფორმის) ნაყოფია.

ენის სტრუქტურულიდან გამომდინარე, მისი სრულფასოვანი გამოვლენა დინამიკაში ხდება. მათ შორის მიზეზ-შედეგობრივ ურთიერთდამოკიდებულებათა გარკვევა, მათი ცვლილებებისა და განვითარების კანონზომიერებათა დადგენა არის ენათმეცნიერების, კერძოდ კი, საკუთრივ ლინგვისტიკის ძირითადი ამოცანა. აღსანიშნავია, რომ ბუნებრივი ენის გრამატიკული (ლინგვისტური) სტრუქტურის შესწავლა ენის დაუფლების სურვილს გარკვეულწილად აფერხებს კიდევ. სწორედ ამიტომ ეს აისახება ენის უმთავრესი ფუნქციის - კომუნიკაციის რეალიზებაში.

მეორეა ენის დანიშნულებითი, პრაგმატული მხარე. ენის ამ დანიშნულებითი ასპექტის განსაზღვრა, ენის გამოყენებითი ფუნქციის შესწავლა, ენის კომუნიკაციური ღირებულების გარკვევა, ენის სოციალურ, საზოგადოებრივ პროცესებთან მიმართების, მასზე ამ პროცესების ზეგავლენისა და მის მიერ ამ პროცესების ასახვის კვლევა, ანუ ზოგადად, ენის ჩამოყალიბების, არსებობისა თუ განვითარების სოციალური შეპირობებულობის შესწავლა დაუსახავს მიზნად სოციოლინგვისტიკას²⁰.

უსაფუძვლოდ არ ამტკიცებდნენ XIX საუკუნის ლინგვისტები, რომ შესაძლებელია ენის განვითარების ტენდენციის გონივრული წარმართვა. ენა ყოველთვის საჭიროებს გონივრულ ჩარევას. მისი დახვეწისათვის კი სასურველია მართებული ენობრივი პოლიტიკის შემუშავება. ენათმეცნიერება არა მხოლოდ ენაში არსებულ კანონებს უნდა იკვლევდეს, არამედ აღმოჩენილ კანონთა საფუძველზე წარმართავდეს კიდევ ენის შემდგომი განვითარების გეზს, რადგანაც მეტყველების, ანუ ვერბალური კომუნიკაციის, ხერხი გადამწყვეტ გავლენას ახდენს ენის სუბიექტის მიერ გამოყენებულ მეტყველების წარმოქმნის სტრატეგიებზე.

თანამედროვე სოციოლინგვისტიკის პოზიტიური მონაპოვრები შესაძლებლობას იძლევიან, წარმატებით გადაწყდეს ეს რთული და მეტად მნიშვნელოვანი ამოცანა.

ენობრივი პოლიტიკა ოფიციალური ქმედებაა, რომელიც ცდილობს, ჩაერიოს ნებისმიერი ტიპის ენის ფუნქციონირების სფეროში (მაგალითად, წერის სისტემა, ოფიციალური ენის არჩევა) ან განათლებაში ამ ენების ადგილის საკითხებში, მოქალაქეებმა ან მოქალაქეთა ჯგუფებმა შესაძლებელია, ნებაყოფლობით გაატარონ ენობრივი პოლიტიკა სახლემწიფო დონეზე ან კერძო სექტორში. ენებზე ზემოქმედებას ადგილი აქვს კონკრეტული სოციალური სიტუაციების ან მოვლენათა კონტექსტში, რომელსაც ის მიეკუთვნება. თუმცა ასეთი ენობრივი პოლიტიკა ეყრდნობა გარკვეულ პრინციპებს.

კანონზომიერია იმის თქმა, რომ ენები ერთნაირები როდია. ეს იდეოლოგია გვასწავლის, რომ ენები არსობრივად არათანაბარია მათი ღირებულების თვალსაზრისით. ეს არათანაბარი მდგომარეობა თავისი წარმოშობით ეთნოცენტრულია, რაც აუცილებელს ხდის სხვების მიერ ნალაპარაკევი ენის გაკრიტიკებას ამა თუ იმ კონკრეტული ენისა და ჯგუფის უპირატესობის გასამყარებლად. სხვა ენებიც წარმოდგენილია არასასიამოვნო, რუდიმენტულ ან ძირეულად არასათანადოდ დახვეწილი გამოყენებისათვის, მაგალითად, ლიტერატურული ან მეცნიერული გამონათქვამებისათვის.

ტერმინი „ენებისადმი დამოკიდებულება“ მრავალასპექტიანია. ის მოიცავს კოგნიტურ, ემოციურ ან ქცევით კომპონენტებს. ამგვარად, ენებისადმი დამოკიდებულება ვლინდება ისეთ სფეროებში, როგორცაა შეფასება, ენობრივი უპირატესობა, არჩევის მიზანშეწონილობა და ამა თუ იმ ენის შესწავლის საფუძველი, იმ სოციალური ჯგუფების შეფასება, რომლებიც იყენებენ

²⁰ ბ. ჯორბენაძე, „ქართული დიალექტოლოგია“, I. „მეცნიერება“, 1989წ, გვ. 197.

ერთ ან რამდენიმე ენას, ბილინგვიზმის ან, თუ წარმოიშობა, ბილინგვური განათლების აუცილებლობა.

ზშირად ზოგიერთი ენა ითვლება უფრო პრესტიჟულად და აქვს უფრო მაღალი სტატუსი. ამავე დროს, უნდა გვახსოვდეს, რომ ყველა დროში ენა გვევლინება გარკვეული სოციალური ჯგუფის მახასიათებლად. ენის პრესტიჟი მისი კომუნიკაციური თვისება, როგორც ამას პრაქტიკა გვიჩვენებს, დაკავშირებულია არა თვით ენასთან, არამედ სოციალურ კლასსა და მასზე მოლაპარაკეთა სტატუსთან.

ენობრივი საკითხების პოლიტიკური ბუნების გაგებისადმი ზერელე მიდგომა ცვალებად ხასიათს ატარებს სხვადასხვა ქვეყანაში და ყურადღებას იმითომ ამახვილებენ, რომ მიუხედავად საუკუნეების განმავლობაში მისი არსებობისა, შეგნებული ჩარევა ენებთან დაკავშირებით მხოლოდ ბოლო დროს დამკვიდრდა პოლიტიკისა და სოციოლინგვისტიკის სფეროში. ფაქტია, რომ სოციოლინგვისტიკა ცოდნას აღრმავებს, რომლის გათვალისწინებაც აუცილებელია გადაწყვეტილების მიმღებებისთვის.

ზოგიერთი ევროპული პოლიტიკური ფილოსოფია გვთავაზობს თეორიას, რომლის მიხედვითაც სახელმწიფო, ეროვნება და ენა ერთმანეთთან მჭიდროდაა დაკავშირებული: სახელმწიფო ენა არის ეროვნულობის სიმბოლო და კომპონენტი და, ამასთანავე, მოქალაქეობის განმსაზღვრელი ფაქტორი, შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, რომ ის მკაფიოდ განისაზღვროს და გამოიყოს სხვა ენობრივი განსხვავებებისაგან, რომლებიც გამოიყენება მოცემულ გეოგრაფიულ ტერიტორიაზე.

ბიბლიოგრაფია:

1. ჯაგოდნიშვილი თ., ჯაგოდნიშვილი ივ. (2017): „კომუნიკატორის ენობრივი პიროვნება“. „უნივერსალი“.
2. ჯავახიშვილი ივ., (1983): „ქართველი ერის ისტორია“, ტ. II. თბილისი.
3. ჯორბენაძე, ბ. (1989). „ქართული დიალექტოლოგია“, I. „მეცნიერება“. თბილისი.

Aspects of Teaching the Georgian Language to Non-Georgian Speakers

Gvenetadze Guram

Georgian Technical University, Tbilisi

Abstract

Socialization of students, their proper preparation for professional activities exactly corresponds to the spirit of the Bologna Process. That is why it became the basis for our learning process. Besides, our frenetic aspiration to integrate into the Euro-Atlantic space obliges us to follow the mentioned activity. Therefore, it is absolutely clear that we have already established a new scientific field – communicology. The eminent scholars, such as professors of Georgian Technical University Temur Jagodnishvili and Ivane Jagodnishvili laid the firm foundation for the development of the mentioned field.

The books published by them: "Oral Communication," "Written and Oral Communication," "Academic Writing" or other textbooks are of the same level as the works of European and Russian textual critics, where the authors' concepts, findings, and methods establish the requirements of the modernity at a high scientific level. In the process of teaching the Georgian language, we pay special attention to the use of specific elements of non-Georgian speakers; for instance, determining the ways of language development and its management, clarifying the issue of language prestige, specifying its role in determining nationality, finding and establishing valid language policy models.

Keywords: Education, Integration, Aspect, Communication, Rate.